

**การพิจารณาแผนปฏิรูปองค์การของกระทรวงยุติธรรม
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561**

.....

คณะทำงานพิจารณาแผนปฏิรูปองค์การของส่วนราชการ ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กลุ่มกระทรวงด้านสังคมและความมั่นคง ได้พิจารณาแผนปฏิรูปองค์การของกระทรวงยุติธรรมและส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงยุติธรรมแล้ว รับทราบตามข้อเสนอการปรับปรุงด้านการปรับบทบาทภารกิจ ด้านการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ด้านการปรับปรุงกฎหมาย ด้านการพัฒนาบุคลากร สำหรับด้านการปรับปรุงโครงสร้าง เห็นควรให้ส่วนราชการพิจารณาการปรับบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน ประเด็นการจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานใหม่ ต้องคำนึงถึงกรอบนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของแต่ละกระทรวง ลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วน เหตุผลความจำเป็น และความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต รวมถึงภาระด้านงบประมาณ เพื่อไม่ให้กระทบต่องบประมาณค่าใช้จ่ายภาครัฐโดยรวมด้วย ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. จะได้ทำงานร่วมกับส่วนราชการเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการขอจัดตั้งส่วนราชการต่อไป

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการปฏิรูปองค์การที่ส่วนราชการควรให้ความสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ในภาพรวมของกระทรวงยุติธรรม
2. ประเด็นสำคัญที่ให้ส่วนราชการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงในระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564)

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ในภาพรวมของกระทรวงยุติธรรม

1. ในการปฏิรูปองค์การ ควรให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1) ด้านบทบาทภารกิจ และกฎหมาย

1.1) ควรปรับบทบาทภารกิจในเรื่องการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาแก่ประชาชน ให้ได้รับการช่วยเหลือตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพการให้ความช่วยเหลือผู้มียรายได้น้อยในการต่อสู้คดีผ่านกองทุนยุติธรรม

1.2) ปัจจุบันจำนวนผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์มีมากกว่า 300,000 คน ส่งผลต่อภาระงานในความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ ในขณะที่อัตรากำลังและงบประมาณในการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังมีจำนวนจำกัด ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไข ผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต และมีงานทำภายหลังพ้นโทษ สามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติโดยสังคมให้การยอมรับ ทั้งนี้ ในบางอาชีพยังมีการกำหนดในกฎหมายห้ามมิให้ผู้พ้นโทษประกอบอาชีพได้ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมายเพื่อ “ให้โอกาสในการทำงานแก่ผู้พ้นโทษ” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนอาจศึกษารูปแบบของการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ ทั้งในรูปแบบของการเป็น

เจ้าของกิจการ หรือลูกจ้าง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานที่เน้นการช่วยเหลือสังคม เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise หรือหน่วยงานรูปแบบพิเศษเข้ามาดูแล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในระยะต่อไป

1.3) ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างการรับรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย สิทธิ และความรู้พื้นฐาน ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพที่พึงได้รับ ตามกฎหมายและตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างสะดวก ทั้งถึง ผ่านระบบ online เช่น ให้บริการคำปรึกษา กฎหมาย/รับคำร้องตลอด 24 ชั่วโมง และหลายภาษาผ่านระบบสายด่วนยุติธรรม ระบบบัญชีรายชื่อ หน่วยงาน/ที่ปรึกษากฎหมาย เป็นต้น

1.4) ควรมีระบบการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูล ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ตั้งแต่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาอาชญากรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษและบำบัดฟื้นฟู แก้ไขพฤติกรรมและการกระทำผิด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลกลางร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ช่างต้น เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ตลอดจนการพัฒนานโยบายและการให้บริการภาครัฐต่อไป

1.5) ควรปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เน้นเฉพาะคดีสำคัญที่มี ผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเท่านั้น เพื่อให้มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของส่วนราชการอื่น

1.6) ควรให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการในภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง โดยการ outsource ภารกิจงานสนับสนุน หรือการ contracting out ภารกิจหลักของส่วนราชการ และต้อง ไม่แข่งขันกับภาคเอกชนที่ดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว เช่น งานด้านพิทักษ์ทรัพย์ งานขายทอดตลาดทาง อิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering/e-Auction) ให้เอกชนดำเนินการ โดยภาครัฐต้องปรับบทบาทเป็น regulator ในการกำกับดูแล ติดตามการทำงานของเอกชน หรือเครือข่ายที่รับงานภาครัฐไปดำเนินการ

2) ด้านกระบวนการทำงาน/เทคโนโลยี ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการ ยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

2. ประเด็น Value Proposition เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ก.พ.ร. และ Strategic Focus เห็นควรกำหนด ดังนี้

Value Proposition: “กระทรวงยุติธรรมจะมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความ ยุติธรรม สร้างความเป็นธรรม เพื่อให้สังคมปลอดภัยและสงบสุข”

Strategic Focus: 1) ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรม

2) สร้างความเป็นธรรม

3) สร้างความปลอดภัยและสงบสุขในสังคม

ใน

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของสำนักงานปลัดยุทธธรรม กระทรวงยุติธรรม

1. ควรปรับบทบาทของสำนักงานปลัดกระทรวงให้เน้นการให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาประสิทธิภาพการจ่ายเงินกองทุนยุติธรรมให้ได้รับการช่วยเหลือตามกรอบเวลาที่กำหนด และให้ความรู้แก่ประชาชนในการรับรู้สิทธิและเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง
2. ควรส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสานความร่วมมือในการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีพระบาทอาชญากรรม ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของกระทรวงยุติธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการและเสริมสร้างความยุติธรรมและความสงบสุขในชุมชน

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

1. ควรมีระบบการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ตั้งแต่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาอาชญากรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษและบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมการณ์การกระทำผิด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลกลางร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ข้างต้น เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ตลอดจนการพัฒนา นโยบายและการให้บริการภาครัฐต่อไป
2. ควรพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชน สังคมและความมั่นคงของประเทศชาติโดยรวมต่อไป
3. ควรพัฒนางานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และผลักดันการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย ตลอดจนพัฒนา Application ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย อันจะนำไปสู่การใช้แก้ไขปัญหา และเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืนต่อไป

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม

1. ควรเพิ่มขีดสมรรถนะในการตรวจวิเคราะห์ พิสูจน์ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และการแพทย์สามารถดำเนินการได้ตามมาตรฐาน คุณภาพ และเวลาที่กำหนดของทุกห้องปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นจากหน่วยงานของรัฐและประชาชน ในการนำไปใช้ในการสนับสนุนการอำนวยความสะดวก และเป็นทางเลือกให้กับประชาชน
2. ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง เช่น การพัฒนาระบบการให้บริการทางนิติวิทยาศาสตร์และการแพทย์สู่ประชาชนผ่าน Application เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการสร้างการรับรู้งานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้กับภาคประชาชนอย่างทั่วถึง
3. ควรพัฒนาบุคลากรทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มีศักยภาพเพื่อรองรับกระบวนการทำงานที่พัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ใน

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม

1. ควรปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เน้นเฉพาะคดีสำคัญที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเท่านั้น เพื่อให้มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของส่วนราชการอื่น
2. ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสร้างช่องทางการสื่อสาร ติดตาม ตรวจสอบ แจ้งเบาะแส และแจ้งข้อมูล เพื่อเตือนภัยไปยังกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึง ครอบคลุม

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

1. ควรเพิ่มประสิทธิภาพการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาแก่ประชาชน ให้ได้รับการช่วยเหลือตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด
2. ควรสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพที่พึงได้รับตามกฎหมายและตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างสะดวก ทั่วถึง ผ่านระบบ online เช่น ให้บริการคำปรึกษากฎหมาย/รับคำร้องตลอด 24 ชั่วโมง และหลายภาษาผ่านระบบสายด่วนยุติธรรม ระบบบัญชีรายชื่อทนายความ/ที่ปรึกษากฎหมาย เป็นต้น

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

1. ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลักดันทรัพย์สินออกจากกระบวนการบังคับคดี โดยการปรับปรุงกระบวนการติดตามและการรวบรวมทรัพย์สินให้รวดเร็วขึ้น และพัฒนาระบบข้อมูลทรัพย์สินของลูกหนี้ที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถรวบรวมทรัพย์สินได้มากขึ้น อันจะส่งผลให้เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการจัดอันดับความยาก-ง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการการอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร ที่มีทั้งหมด 10 ด้าน โดยกรมบังคับคดีเป็นเจ้าภาพหลักด้านที่ 10 : การแก้ไขปัญหาการล้มละลาย
2. ควรให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการในภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง โดยการ outsource ภารกิจสนับสนุน หรือการ contracting out ภารกิจหลักของส่วนราชการ และต้องไม่แข่งขันกับภาคเอกชนที่ดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว เช่น งานด้านพิทักษ์ทรัพย์ งานขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering/e-Auction) ให้เอกชนดำเนินการ โดยภาครัฐต้องปรับบทบาทเป็น regulator ในการกำกับดูแล ติดตามการทำงานของเอกชน หรือเครือข่ายที่รับงานภาครัฐไปดำเนินการ

ใหม่

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

1. ควรนำเทคโนโลยี Internet of Things มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หรือพัฒนามาตรการทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดแบบไม่ควบคุมตัวให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) มาใช้ในการคุมประพฤติของผู้กระทำผิดความผิดเพื่อสร้างทางเลือกให้กระบวนการยุติธรรมมีมาตรการลงโทษและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ควรจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย ตลอดจนเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานคุมประพฤติ ทั้งการแก้ไขฟื้นฟู การควบคุมสอดส่องเพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำ รวมถึงการจัดการดูแล แก้ไขฟื้นฟู ส่งเคราะห์ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับคืนเข้าสู่สังคมและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

1. ยาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญในการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งจะส่งผลให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสมและกระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ ตามมา ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ตลอดจนควรบูรณาการการทำงานร่วมกับเครือข่ายหรือภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องในการติดตาม ฝ้าระวัง เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น กรรมการสงเคราะห์ ท้องถิ่น โรงเรียน ภาคประชาชน และชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ เป็นต้น

2. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เช่น พัฒนาช่องทางการสื่อสารในการกำกับการปกครองและติดตามความเป็นอยู่ของผู้เยาว์ จัดทำระบบการแจ้งเตือนภัยเหตุการณ์กระทำผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันภัยสังคม เป็นต้น

3. ควรจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานพินิจเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและงานคุ้มครองผู้เยาว์ในคดีครอบครัว

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

1. ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมายเพื่อ “ให้โอกาสในการทำงานแก่ผู้พ้นโทษ” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนอาจศึกษารูปแบบของการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ ทั้งในรูปแบบของการเป็นเจ้าของกิจการหรือลูกจ้าง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานที่เน้นการช่วยเหลือสังคม เช่น วิทยาลัยเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise หรือหน่วยงานรูปแบบพิเศษเข้ามาดูแล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในระยะต่อไป

2. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เช่น นำระบบ Expert Advisors (EA) มาเป็นเครื่องมือในการวางแผน และออกแบบกระบวนการงาน ศึกษาแนวทางความเป็นไปได้ในการนำ Internet of things มาใช้ประโยชน์ในงานควบคุม นำเทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาบุคลากร เช่น online class room

3. ควรจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพหุตินิสัย มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานควบคุมและแก้ไขพหุตินิสัยผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม

ข้อสังเกตการปฏิรูปองค์การ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

1. ในปัจจุบันมีจำนวนผู้ต้องขังที่มากเกินไปกว่าความสามารถในการรองรับของเรือนจำ ก่อให้เกิดปัญหาความแออัดในเรือนจำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้ต้องใช้เวลาและกำลังคนส่วนใหญ่ไปในการจัดการกับคดียาเสพติดเหล่านี้ ดังนั้น ควรศึกษาสาเหตุและเสนอแนวทางการแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันให้แก่รัฐบาล ทั้งในด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ โดยอาจศึกษาถึงการปรับนโยบายด้านยาเสพติดที่ผ่อนผันลง แก้ไขกฎหมายยาเสพติดให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เน้นการจับกุมเครือข่ายรายใหญ่ เพื่อลดปัญหาคดีล้นศาล นักโทษล้นคุก บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขจัดปัญหาดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมต่อไป

2. ควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ต่อต้านยาเสพติดเชิงรุก ในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ตลอดจนควรพัฒนาช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน เกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. ควรนำเครื่องมือหรือเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน เช่น พัฒนาระบบและกลไกการจัดการกับภัยคุกคามทางออนไลน์ในภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติด เพื่อรองรับการกระทำผิดทางข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือเพิ่มช่องทางการขายทอดตลาดทรัพย์สินในคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดผ่านทางออนไลน์ เป็นต้น

ผ.น.

ประเด็นสำคัญที่ให้ส่วนราชการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงในระยะ 3 ปี
(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2564)

.....

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงาน หรือการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวง เพื่อให้การปฏิบัติงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ระบบ E-Office ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลหรือ e – Service ในการให้ ความรู้เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน เป็นต้น
2. พัฒนาจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ และส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสานความร่วมมือ ในการป้องกัน ฝ่าระวังปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของ กระทรวงยุติธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการและเสริมสร้างความยุติธรรมและความสงบสุขในชุมชน
3. ให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนา ประสิทธิภาพการจ่ายเงินกองทุนยุติธรรมให้ได้รับการช่วยเหลือตามกรอบเวลาที่กำหนด และให้ความรู้แก่ ประชาชนในการรับรู้สิทธิและเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง

ใน

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ระบบการติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2. พัฒนางานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และผลักดันการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย ตลอดจนพัฒนา Application ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย อันจะนำไปสู่การใช้แก้ไขปัญหา และเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืนต่อไป

3. จัดทำระบบการบริหารจัดการและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ และพัฒนานโยบายและเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก ปลอดภัย

ใน

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น พัฒนา Application เพื่อให้บริการทางนิติวิทยาศาสตร์และการแพทย์ เป็นต้น
2. เพิ่มขีดสมรรถนะในการตรวจวิเคราะห์ พิสูจน์ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และการแพทย์สามารถ ดำเนินการได้ตามมาตรฐาน คุณภาพ และเวลาที่กำหนดของทุกห้องปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นจาก หน่วยงานของรัฐ และประชาชน ในการนำไปใช้ในการสนับสนุนการอำนวยความเป็นธรรม และเป็นทางเลือก ให้กับประชาชน
3. จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม และมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนางาน และให้บริการแก่ประชาชน

ณ

กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น พัฒนาระบบ SMART OFFICE มาใช้ในการบริหารจัดการงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นต้น
2. ปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เน้นเฉพาะคดีสำคัญที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเท่านั้น เพื่อให้มีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของส่วนราชการอื่น
3. จัดทำ เชื่อมโยง และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากฐานข้อมูลคดีพิเศษกับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนการสืบสวน สอบสวน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้บริการประชาชน

ใน

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ระบบ e-service ในรูปแบบเว็บไซต์ /mobile application ในงานช่วยเหลือเยียวยาเสียหายและจำเลยในคดีอาญา เป็นต้น
2. จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนพึงได้รับตามกฎหมายและตามหลักสิทธิมนุษยชน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองและดูแลจากรัฐอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
3. สร้างการรับรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิและเสรีภาพที่พึงได้รับตามกฎหมายและตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างสะดวก ทัวถึง ผ่านระบบ online เช่น ให้บริการคำปรึกษากฎหมาย/รับคำร้องตลอด 24 ชั่วโมง และหลายภาษาผ่านระบบสายด่วนยุติธรรม ระบบบัญชีรายชื่อทนายความ/ที่ปรึกษากฎหมาย

น.ส.

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

1. ให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการในภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง โดยการ outsource ภารกิจงานสนับสนุน หรือการ contracting out ภารกิจหลักของส่วนราชการ และต้องไม่แข่งขันกับภาคเอกชนที่ดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว เช่น งานด้านพิทักษ์ทรัพย์ การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering/e - Auction) ให้เอกชนดำเนินการ โดยภาครัฐต้องปรับบทบาทเป็น regulator ในการกำกับดูแล ติดตามการทำงานของเอกชน หรือเครือข่ายที่รับงานภาครัฐไปดำเนินการ
2. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ระบบ E-Office เป็นต้น
3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลักดันทรัพย์สินออกจากกระบวนการบังคับคดี เพื่อเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการจัดอันดับความยาก - ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business)

น.

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การขยายระบบเทคโนโลยี Digital Office ให้ครอบคลุมสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดทุกแห่ง และเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลางของ กรมคุมประพฤติ การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) มาใช้การคุมประพฤติของผู้กระทำความผิดเพื่อสร้างทางเลือกให้กระบวนการยุติธรรมมีมาตรการลงโทษและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น เป็นต้น
2. พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิด ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำผิดหรือผู้ได้รับการสงเคราะห์ แสวงหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับผู้กระทำผิด ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมคุมประพฤติ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรม
3. จัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย ตลอดจนเชื่อมโยงบูรณาการ ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานคุมประพฤติ ทั้งการแก้ไขฟื้นฟู การควบคุมสอดส่องเพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำ รวมถึงการจัดการดูแล แก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์ ติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับคืน เข้าสู่สังคมและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

ใน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน พินิจและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องในการติดตาม เฝ้าระวัง เพื่อ ป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น กรรมการสงเคราะห์ ท้องถิ่น โรงเรียน ภาคประชาชน และชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ เป็นต้น
3. จัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานพินิจเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและงานคุ้มครอง ผู้เยาว์ในคดีครอบครัว

น.น.

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ระบบ Expert Advisors (EA) มาเป็นเครื่องมือในการวางแผนและออกแบบกระบวนการงาน เป็นต้น
2. ควรบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขกฎหมายเพื่อ “ให้โอกาสในการทำงานแก่ผู้พ้นโทษ” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนอาจศึกษารูปแบบของการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ ทั้งในรูปแบบของการเป็นเจ้าของกิจการ หรือลูกจ้าง ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานที่เน้นการช่วยเหลือสังคม เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคม หรือ Social Enterprise หรือหน่วยงานรูปแบบพิเศษเข้ามาดูแล เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในระยะต่อไป
3. จัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดร่วมกันในกลุ่มภารกิจพัฒนาพฤตินิสัย มีการเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์งานงานควบคุมและแก้ไขพฤตินิสัยผู้ต้องขังและบุคคลที่อยู่ในความควบคุมหรือดูแลตามหน้าที่และอำนาจของกรม

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

1. ปรับกระบวนการขั้นตอนการทำงานภายในกรม หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มช่องทางการขาย ทอดตลาดทรัพย์สินคดียาเสพติดทางออนไลน์ พัฒนาช่องทางการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน เกี่ยวกับ กฎหมาย และนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นต้น
2. ศึกษาสาเหตุและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ให้แก่รัฐบาล ทั้งในด้านการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยอาจศึกษาถึงการปรับนโยบายด้านยาเสพติดที่ผ่อนผันลง แก้ไขกฎหมายยาเสพติดให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เน้นการจับกุมเครือข่ายรายใหญ่ เพื่อลดปัญหาคดีล้นศาล นักโทษล้นคุก บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขจัดปัญหาดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมต่อไป
3. จัดทำฐานข้อมูล เพื่อสร้าง พัฒนา เชื่อมโยง และนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ

ใน